

nrc exclusief wonen >

DIEMEN NOORD HOLLAND
v.a. €379.000,- v.o.n.

Slagbaai 7
Op 5 minuten afstand van Amsterdam, bieden wij deze twee-onder-één-kap VILLA op EIGEN GROND aan. Deze nieuwbouwwoning is voorzien van eigen GARAGE en een achterTUIN van 90m2 met een uitstekende zonligging. De voordelen van nieuwbouw EN MEERI, want door energiebesparende maatregelen heeft deze woning A++ label, zonder afbreuk te doen aan hedendaags wooncomfort. Plantage de Sniep staat voor buiten leven, vlakbij de stad. Hier wordt gebouwd aan deze GROENE en duurzame woonwijk, omgeven door WATER. Er zijn 16 van deze woningen beschikbaar en de verkoop is gestart. Voor meer informatie: via info@plantagedesniep.nl of op 020-6980916.

www.vangooleburg.com

SCHALKHAAR OVERIJSEL
Te huur vanaf € 1.990 / mnd

Koningin Wilhelminalaan 1
VILLA APPARTEMENT IN "VILLA ZONNEHEUVEL" TE SCHALKHAAR (DEVENTER) TE HUUR Het penthouse heeft een zeer hoogwaardig afwerkingsniveau en is onder meer voorzien van een massief eikenhouten parketvloer (visgraat motief en drempelloos gelegd), inbraak- en brandalarm, kluisje, climat control in woon- en slaapkamers, videofooninstallatie, luxe sanitair, gashaard met afstandsbediening, woonkamer van ca 90 m2, 3 slaapkamers, 2 badkamers (1 met whirlpool), liftinstallatie, parkeerkelder met ruime berging en de mogelijkheid tot het inkopen van zorgdiensten. De woonoppervlakte bedraagt circa 165 m2. Huurprijs: € 1.990/mnd gestoffeerd en € 2.385/mnd gemeubileerd excl. Voor meer informatie: 0570-618880

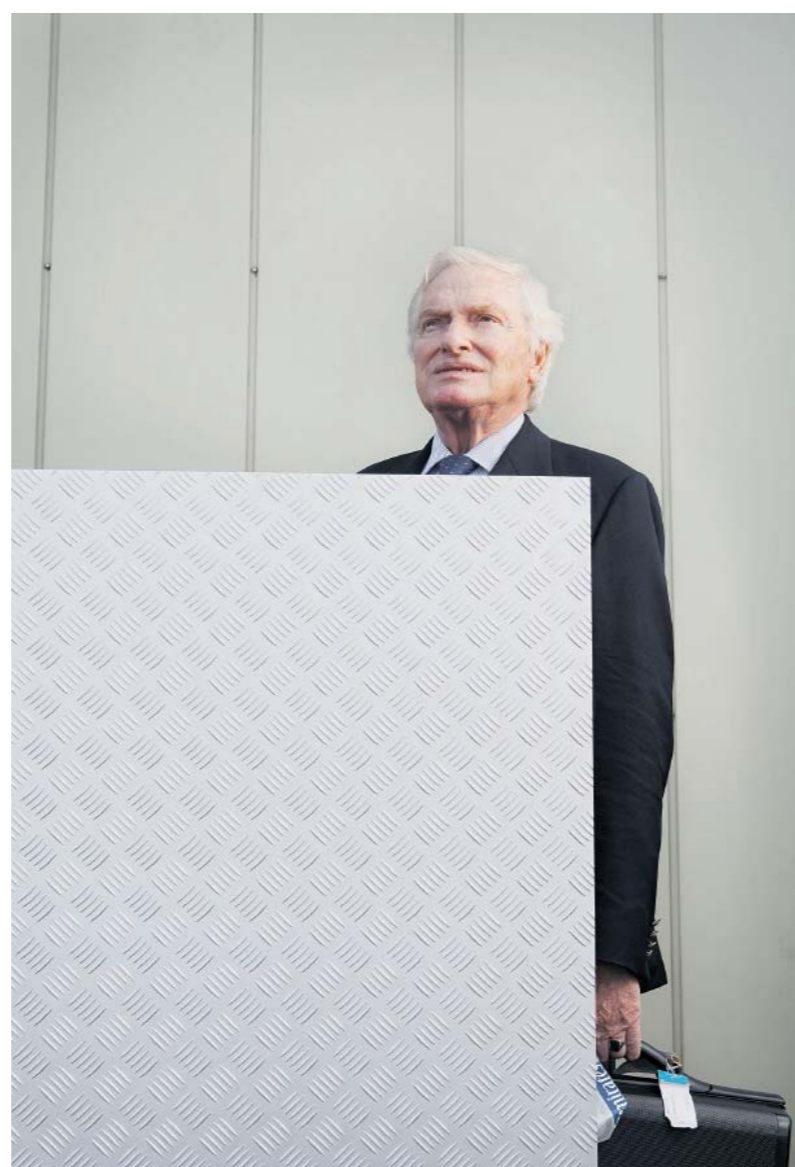
www.ameva.nl

huis te koop?

succes verzekerd met een advertentie in **nrcnext** en op **nrc.nl** ga naar: makelaarservice.nl

nrc media >

'Ik ben 75, maar ik kan nog twintig jaar doorgaan'

Jaap Vaandrager (75), ondernemer. Richtte in 2004 Elzas Holding op.
„Voor mij is werken vanzelfsprekend. Er zijn zoveel mensen die door willen, maar moeten ophouden omdat ze 65 worden. Maak gebruik van deze ervaren mensen. Je moet in de wereld bezig blijven. Daar blijf je wakker van. Ik ben geen man om stil te zitten. Ben in hart en nieren ondernemer. Naast India en het Verre Oosten kom ik ook geregeld in het Midden-Oosten. Ik was laatst nog in Irak en kom daar helaas nog te weinig Nederlandse bedrijven tegen. Dat land moet worden opgebouwd en heeft investeerders hard nodig.
„Mijn bedrijf, Elzas Holding, ben ik vrij snel begonnen nadat ik afscheid had genomen van het door mij opgerichte HYVA (Hydrauliek Vaandrager), een onderneming die wereldmarkt-leider is in hydraulische telescoop-cylinders. In 2004 heb ik HYVA ver-

kocht aan een grote participatiemaatschappij. Dat was meteen het moment om na 25 jaar afscheid te nemen als algemeen directeur. Maar al snel dacht ik: 'Ik wil weer iets nieuws beginnen.' 68 jaar was ik toen. Elzas Holding investeert in mkb-bedrijven in Nederland en in het buitenland. Vooral bedrijven die actief zijn op technologisch gebied in de staal-sector. In totaal zijn er een paar honderd man in die bedrijven actief. Niet lang geleden heb ik een handelsmissie georganiseerd naar Irak, samen met het Nederlandse Centrum voor Handelsbevordering (NCH). Ik ken Irak goed uit mijn eerdere zakenleven.
„Ik ben een *selfmade man*. Ik ben ooit begonnen als stuurman bij Shell, nadat ik de hogere Zeevaartschool in Amsterdam had gedaan. Nu ben ik 75 jaar, maar ik kan nog twintig jaar doorgaan."

'Natuurlijk ga ik door. Je dicht tot de dood'

Hanneke Eggels (65), uitgever-cultu-richte. Richtte in 2010 Cour de Culture op.
„Mijn dichtbundel *Een vrije huid* is het eerste 'product' van mijn eigen culturele onderneming Cour de Culture, een uitgeverij die ik net heb opgezet. Je zult wel denken: 65 jaar en dan nog een bedrijf beginnen, waarom? Maar voor mij als dichter is het volkomen logisch om altijd te blijven werken. Je dicht tot de dood.
„Ik ben altijd met taal bezig geweest. Na mijn studie Nederlands en filosofie ben ik gaan dichten. Ook schreef ik essays en interviews voor literaire bladen. Mijn hart ligt bij poëzie. Mijn gedichten en essays gaan meestal over maatschappelijke thema's, mensenrechten, de problematiek van de ontheemde. Mensen die onder het wiel van de geschiedenis zijn gekomen.
„Die betrokkenheid heb ik van huis uit. Ik kom uit een gemengd katho-

liek, socialistisch leraarsgezin. Aan de eettafel werd altijd over politiek en scholing van mensen gesproken. Ik heb veel over internationale thema's gepubliceerd, over Iraanse vluchtelingen, Bon Bini, een cyclus Curaçaose gedichten. Mijn bundel *MIR* is zelfs in het Russisch gepubliceerd, een bloemlezing opgedragen aan de Russische cellist Mstislav Rostropovitsj die ik heb gekend. Toen ze nog minister was heeft Maria van der Hoeven de bundel als relatiegeschenk naar Moskou meegenomen. Heel bijzonder.
„Ik ben een ongesubsidieerde kunstenaar en krijg alleen AOW. Met mijn onderneming wil ik met literaire projecten extra inkomsten genereren. Maar het leukst vind ik het om uit te geven. Fee van Limburg is mijn nieuwste product, een culturele gids van Limburg in 25 gedichten. Over de plek waar ik nu woon."

'Ik heb nog meer dan genoeg energie in mijn lijf'

Piet van de Lint (76), zakenman. Richtte in 2010 Grijs-Goud op.
„Ik had zelf al langer het gevoel dat er nog een toekomst voor me lag, ook na mijn 65ste. Ik heb nog genoeg energie in mijn lijf. Op de golfclub en in de herensociëteit in Voorschoten, waar ik woon, merkte ik dat de meeste mensen aan wie ik het vroeg nog wel wilden werken. Allemaal hoog opgeleide enthousiaste mensen, die zich nuttig willen maken. Dit is een kans, dacht ik. Waarna ik een bemiddelingsbureau voor gepensioneerde professionals heb opgezet. Grijs-Goud; want met grijs heb je goud in handen. Zo zie ik het.
„Het is zonde dat er zoveel mensen al vroeg met pensioen worden gestuurd, terwijl ze nog jaren voor de maatschappij van grote betekenis kunnen zijn. Kennis gaat verloren. Mij overkwam dat al toen ik 56 werd. Ik was generaal bij de Koninklijke Land-

macht toen ik 'functioneel leeftijdsontslag' kreeg. Ik vond het maar niets dat ik op straat werd gezet. Ik heb van alles gedaan, advieswerk, vrijwilligerswerk. Maar een eigen bedrijf zoals ik nu heb vind ik echt het einde. Ik zit met Grijs-Goud in een niche van mensen van hoge kwaliteit en met uitgebreide werkervaring. Zeker vijftig mensen heb ik nu in de kaartenbak.
„Belangrijk is de match met het bedrijfsleven. Ik ben momenteel in gesprek met de directeur van een softwarebedrijf voor de procesindustrie en tevens van het opleidingsinstituut InIPED. Hij merkte dat diverse bedrijven kampen met een gebrek aan ervaring bij het personeel door het vertrek van veel babyboomers. We zijn bijna rond met de samenwerking. Binnenkort verwachten we het contract te tekenen. Dan kan Grijs-Goud de vleugels uitslaan."

Foto's
Maria Smeets

Oud maar niet moe: de bejaarde freelancer rukt op

Het aantal ouderen dat na de 65 nog een eigen bedrijf start, groeit explosief. „Het is vaak de enige mogelijkheid om door te werken."

DOOFMICHÈLE DE WAARD

Lekker achterover leunen en verre reizen maken zodra de pensioenleeftijd is bereikt? Voor een steeds grotere groep ouderen is dat niet bepaald een aantrekkelijk scenario. Wat nou stoppen met werken? Ze willen door. Met doen waar ze goed in zijn en waar ze lol in hebben. En als dat niet mag, omdat de meeste werknemers nu eenmaal móeten stoppen zodra ze 65 zijn, dan beginnen ze toch gewoon voor zichzelf?

Bij de Kamers van Koophandel is het de laatste tijd een vertrouwd beeld: 65-plussers die zich aanmelden als zelfstandig ondernemer. „Wij signaleren een spectaculaire groei van het aantal mensen dat onderne-

mer wordt zodra ze met pensioen zijn", zegt Mireille Muller van de Kamer van Koophandel Nederland. De afgelopen vijf jaar is het aantal startende bejaarden meer dan verdubbeld. Zostonden er in 2006 41.720 ondernemers van 65 jaar en ouder ingeschreven bij het Handelsregister. In 2011 is dat aantal gestegen tot 95.030. Een deel van die stijging is toe te schrijven aan de verplichte inschrijving van een aantal vrije beroepen, maar het grootste deel van de toename bestaat uit 65-plussers die een eigen bedrijf beginnen uit pure ondernemingslust. Ze voelen er niets voor om verplicht met werken te stoppen. Het starten van een eigen bedrijf is vaak de enige mogelijkheid om het beroep dat ze jarenlang hebben uitgeoefend voort te zetten. Met meer

vrijheid en minder risico. Het inkomen is immers via de AOW en het aanvullend pensioen bij de meesten gegarandeerd.

„Het is pure kapitaalvernietiging om in deze tijd gedwongen een streep te zetten onder het werkzame leven van iemand", zegt Jan Tromp (nét 65). Tot voor kort was hij bestuurder bij Geestelijke Gezondheidszorg Breburg in Breda. Intussen is hij onder anderen actief als be-

stuursadviseur gezondheidszorg bij P5Com, een jong Europees bedrijf. Tromp, van origine arts en psychotherapeut, heeft zich voor de 'eindstreef' gewapend tegen het verplichte leeftijdsontslag door zich al voor zijn 65ste als zzp'er te vestigen.

„Het is een vreemde gewoonte in Nederland om iedereen die ouder wordt op de arbeidsmarkt als lemmingen over de rand te werpen", zegt Tromp. „Er wordt gesuggereerd dat er met je pensioen eindelijk het zwitserlevengevoel aanbreekt, maar dat is een mythe. Veel mensen voelen zich er helemaal niet goed bij. Ze voelen zich sociaal uitgezonderd."

Ondanks het moeizame maatschappelijke debat over langer doorwerken, werken in de praktijk al veel meer mensen door tot de pensioen-

leeftijd. Degemiddelde leeftijd waarop werknemers stoppen is 62 jaar, terwijl dat vijftien jaar geleden nog 60 was. De arbeidsparticipatie van 50- tot 65-jarigen is in acht jaar zelfs verdubbeld, blijkt uit recente cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

De 65-plussers die na hun pensioen blijven werken, hebben vaak wel een kortere werkweek dan voorheen. Krap 30 procent had in 2009 een voltijd baan. Vooral kleine deeltijd-banen tot maximaal 20 uur per week zijn volgens het CBS in trek bij mensen van 65 jaar en ouder. Van alle doorwerkende 65-plussers was in 2009 ruim de helft ondernemer.

„De opmars van de flexibele, oudere, werkende mens zal door de vergrijzing zeker doorzetten, verwacht

Joop Vianen, bijzonder hoogleraar Ondernemerschap in Tilburg. Mensen leven immers langer en worden gezonder ouder. Tegelijkertijd signaleert de hoogleraar dat meer werknemers hun baan vaarwel zeggen om ondernemer te worden. „Er is sprake van een cultuurverandering naar ondernemerschap, niet alleen bij jonge mensen, ook bij ouderen. Werken zonder baas en zonder verantwoordelijkheid voor personeel is de trend."

Volgens Vianen durven werknemers de stap naar ondernemerschap makkelijker te zetten doordat ze in moderne 'plattere' organisaties al zelfstandiger opereren en meer verantwoordelijkheid krijgen.

Los daarvan is doorwerken voor een groeiende groep oudere zelfstan-

digen bittere noodzaak. Een meerderheid van de 'zelfstandigen zonder personeel', de zzp'ers, heeft veel minder pensioen opgebouwd dan werknemers in loondienst. In Duitsland bijvoorbeeld wordt er, om armoede onder ouderen ('*Altersarmut*') te voorkomen, door de minister van Sociale Zaken aan een speciale pensioenregeling voor zelfstandigen gewerkt. Een dergelijke regeling zou ook in Nederland niet misstaan, denkt Vianen, nu steeds meer ouderen voor zichzelf beginnen. Maar de grootste groep oudere freelancers heeft het financieel al prima voor elkaar: een goed pensioen én extra inkomsten uit het eigen bedrijf. Vianen ziet dan ook een nieuwe categorie actieven ontstaan: de zzp'er; de zelfstandige met pensioen.